

OMAVALVONTASUUNNITELMA

RYHMÄKOTI LEINIKKI

02.12.2025

Sisällysluettelo

1. PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT	3
2. TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET	4
Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet	4
Ryhmäkoti Leinikin toiminta -ajatus ja toimintaperiaatteet	4
3. ASUKASTURVALLISUUS.....	6
Palveluiden laadulliset edellytykset.....	6
Palvelutarpeen arviointi.....	6
Yhdenvertaisuus, osallisuus ja asukkaan oikeudet.....	8
Asukkaan itsemääräämisoikeus	8
Palliativinen hoito ja saattohoito	10
Palvelujen laadun seuranta	10
Palveluntuottajan ja henkilöstön ilmoitusvelvollisuus	12
Hoitohenkilöstön määrä ja rakenne	12
Henkilöstön riittävyyden ja osaamisen varmistaminen	14
Toimitilat ja välineet	15
Apuvälineiden hankinta ja huolto	17
Tietojärjestelmät	17
4. LÄÄKEHOITOSUUNNITELMA	18
Lääkehoitosuunnitelman toteutumisen seuranta	18
Lääkehoidon kirjaaminen ja seuranta	18
Lääkehoidon poikkeamien käsittely.....	19
Asiakastietojen käsittely ja tietosuojat	19
Palauteet ja niiden käsittely	20
5. OMAVALVONNAN RISKIENHALLINTA.....	21
Toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely.....	25
Vaaratilanneilmoitus.....	26
Vakavien vaaratapahtumien tutkinta.....	26
Välittömät toimenpiteet ja tiedottaminen.....	27
Valmius- ja jatkuvuudenhallinta	28
6. OMAVALVONTASUUNNITELMAN TOIMEENPANO, JULKAISEMINEN, SEURANTA JA PÄIVITYS.....	28
Omavalvontasuunnitelman seuranta ja julkisuus.....	28
Ryhmäkodin kehittäminen ja työhyvinvoinnin vahvistaminen ryhmäkodissa.....	29

1. PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT

Palveluntuottaja

Palveluntuottajaa, palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot

Palveluntuottajan perustiedot

- Kotipirtti ry, Kotipirtin palvelutalo
- Y-tunnus 1636394–9 ja SOTERI-rekisteröintinumero 1.2.246.10.16363949.10.1
- Käräjätörmä 12, 33310 Tampere

Palveluyksikön perustiedot

- Ryhmäkoti Leinikki
- Käräjätörmä 12, 33310 Tampere
- Palveluvastaava Merja Kivinen, merja.kivinen@kotipirttiry.fi, 044–7636601

Toimintalupatiedot

Aluehallintoviraston/Valviran luvan myöntämisaikajankkohta 16.8.2024

Palvelu, johon lupa on myönnetty: Ympäri vuorokautinen palveluasuminen

Ei alihankintana ostettuja palveluja.

2. TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET

Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet

Kotipirti ry: n ylläpitämä palvelutalo Kotipirti tarjoaa tehostettua palveluasumista ikäihmisille palvelutalo Ulpukassa ja ryhmäkoti Leinikissä. Aukkaat Kotipirtiin ohjaa Pirkanmaan hyvinvointialueen asiakasohjaus.

Kotipirtin arvot ja toimintaperiaatteet

Toimintaamme ohjaavat seuraavat perusarvot:

- ❖ Ihmisläheisyys: Kohtelemme kaikkia inhimillisesti ja empaattisesti. Aukkaiden ja heidän läheistensä hyvinvointi on toimintamme keskiössä.
- ❖ Rehellisyys ja avoimuus: Toimimme läpinäkyvästi ja vilpittömästi kaikissa tilanteissa.
- ❖ Aitous ja arvostaminen: Kunnioitamme jokaista yksilöä ja edistämme aitoa kohtaamista arjessa.
- ❖ Edelläkävijyys: Kehitämme jatkuvasti toimintaamme varmistaaksemme korkealaatuisen, turvallisen ja luotettavan palvelun.
- ❖ Turvallisuus: Toimintamme perustuu ennakoivaan riskienhallintaan, vastuullisuuteen ja luottamukseen.

Kotipirtin toiminta perustuu aukkaiden yksilöllisiin tarpeisiin ja osallisuuden vahvistamiseen. Tavoitteenamme on luoda yhteisöllinen, turvallinen ja identiteettiä tukeva asuinympäristö, jossa jokainen asukas tuntee olonsa arvostetuksi ja osalliseksi.

Toiminnan periaatteet

- ❖ Tarjoamme asukkaille monipuolista, mielekästä ja osallistavaa toimintaa, kuten tapahtumia, retkiä, viriketoimintaa ja ulkoilua.
- ❖ Kotipirtin kuntosali on aukkaiden käytettävissä heidän toimintakykynsä huomioiden.
- ❖ Jokaisen asukkaan elämäntarina ja yksilölliset toiveet huomioidaan hoivan ja asumisen suunnittelussa.
- ❖ Toimintamme tavoitteena on tukea sekä aukkaiden että henkilökunnan hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta.

Ryhmäkoti Leinikin toiminta -ajatus ja toimintaperiaatteet

Kotipirtin ryhmäkoti Leinikki tarjoaa muistisairaille ikäihmisille tehostettua palveluasumista ryhmäkodissa, jossa henkilökunta on läsnä ympäri vuorokauden. Leinikissä asuu 18 vakituista asukasta, joiden kotona pärjäämistä ennen ryhmäkotiin muuttamista on haitannut etenevä muistisairaus. Leinikissä on 18 yhdessä kerroksessa sijaitsevaa asukashuonetta. Huoneista kaksi on kahden hengen huonetta ja kaksi on varattu omaishoidon asiakkaille omaishoitajien lakisääteisten vapaapäivien mahdollistamiseen. Ryhmäkodissa asukkaan huoneeseen kuuluvat hoitovuode ja patja sekä valaisimet, muutoin asukas sisustaa huoneensa itse omilla tavaroillaan oman mieltymyksen mukaan. Aukkaiden huonevuokraan jyvitetään ryhmäkodin yhteiset tilat. Aukkaat ryhmäkotiin ja asiakkaat lyhytaikaishoidon jaksoille ohjaa Pirkanmaan hyvinvointialueen asiakasohjaus sopimuksen mukaisesti.

Ryhmäkodin ruokailutila ja olohuone ovat jokaisen asukkaan ja omaisen käytössä. Asukkailla on mahdollisuus käydä ryhmäkodin saunassa henkilökunnan apujen turvin, sekä ulkoilla itsenäisesti aidatulla takapihalla. Asukkaan ollessa muualla esim. sairaalassa, hänen vuokraamaansa huonetta ei luovuteta muuhun käyttöön.

Asukkaille tarjotaan ruokavalionsa/terveydentilansa mukaiset ateriat. Tarvittaessa asukasta avustetaan ruokailussa ja ruoka tarjotaan aina sellaisessa muodossa, että asukas pystyy sitä syömään. Tarvittaessa energialisä, proteiiniä ja ruokailun apuvälineet hankitaan yksilöllisen tarpeen mukaan. Juotavaa on aina tarjolla ja tarvittaessa asukkaita avustetaan myös juomisessa. Välipalaa sekä yöpalaa tarjotaan aina niitä tarvitseville.

Ravintolapalvelut tuottaa Kotipirtin oma keittiö, joka on perehtynyt asukkaiden ruokavalioihin ja ikäihmisten ravitsemuksellisiin erityistarpeisiin. Asiakkaiden erityisruokavaliot ilmoitetaan aina keittiölle heti kun ne ovat henkilökunnan tiedossa.

Toiminnan tavoitteet

Ryhmäkodin asukkaille tarjotaan turvallinen, kodinomainen ja elämän loppuun asti kestävä asuminen. Tavoitteena on asukkaiden hoidon ja huolenpidon sekä toimintakyvyn ja osallisuuden tukeminen heidän yksilöllisiä tarpeitaan kunnioittaen. Asukkaiden yhteisöllisyyttä ja toimijuutta pyrimme vahvistamaan asukaskokouksien ja yhteisten aktiviteettien avulla jokaisen itsemääräämisoikeutta kunnioittaen.

Koko henkilökunnan tehtävänä on varmistaa asukkaille hyvä ja turvallinen arki sekä hyvä elämänlaatu elämän loppuvaiheessa. Seuraavilla keinoilla pyrimme vahvistamaan asukkaiden osallisuutta ja pitämään yllä hyvää elämänlaatua.

- ❖ Osallistuminen ja osallistaminen ryhmäkodin arjen toimintaan ja sen suunnitteluun.
- ❖ Virkistys- ja harrastetoiminta suunnitellaan asukkaiden toiveet, tarpeet ja voimavarat huomioiden.
- ❖ Päivittäisestä ohjelmasta tiedotetaan sekä ruokasalin että käytävän viikko-ohjelmataululla. Kotipirtin yhteisistä tapahtumista tiedot löytyvät Intran kalenterista.
- ❖ Asukkaat, omaiset, läheiset ja vapaaehtoiset otetaan mukaan toimintaan heidän toiveiden ja mahdollisuuksiensa mukaan. Asukkaat ja asiakkaat voivat halutessaan osallistua ryhmäkodissa pieniin kodinhoidollisiin tehtäviin kuten vuodevaatehuoltoon ja pieniin keittiötehtäviin, kuten voileipien tekoon yhdessä henkilöstön kanssa.
- ❖ Ryhmäkodin henkilökunta pyrkii järjestämään päivittäin viriketoimintaa, kuten ulkoilua, keskusteluhetkiä, musiikkituokioita, askartelua ja leipomista. Toiminta suunnitellaan ja toteutetaan asukkaiden vireystila ja toiveet huomioiden sekä heidän itsemääräämisoikeuttaan kunnioittaen. Myös omaiset ja läheiset voivat osallistua toiminnan suunnitteluun sekä toiminnan toteutukseen.
- ❖ Asukkaiden yhteinen asukaskokous pidetään kuukausittain, jotta jokainen asukas tulee kuulluksi ryhmäkodin toimintaa suunniteltaessa. Kokouksissa keskustellaan ja myös eletyn elämän merkityksellisistä tapahtumista. Asukaskokouksista laaditaan muistio ja se on nähtävillä viikko-ohjelmataululla ja ryhmäkodin kansiossa.

- ❖ Kotipirtissä järjestettäviin yhteisiin tapahtumiin ja esiintymisiin asukkaan osallistuvat oman tahtonsa mukaisesti, henkilökunta kannustaa kaikkia osallistumaan ja tarvittaessa avustaa osallistumisen toteutumisessa.

3. ASUKASTURVALLISUUS

Palveluiden laadulliset edellytykset

Ryhmäkoti Leinikki tarjoaa kodinomaisen, turvallisen ja esteettömän ympäristön ikäihmisille, jotka tarvitsevat apua ja tukea arjessa selviytymiseen. Ryhmäkodissa pyrimme siihen, että asukkaat voivat elää omannäköistä elämää, huomioiden ryhmäkodin puitteet. Tarjoamme asukkailemme yksilöllistä hoivaa, toimintakykyä edistävää ja ylläpitävää toimintaa, maistuvia ja ravitsemuksellisesti harkittua ravintoa sekä sosiaalisuutta edistävää toimintaa.

Asukkaat sisustavat huoneensa mieleisekseen omilla tekstiileillään ja tavaroillaan. Ryhmäkodissa pyrimme siihen, että palvelut olisivat aidosti vaikuttavia ja asiakaslähtöisiä. Palveluiden laadulliset edellytykset ryhmäkodissa perustuvat kokonaisvaltaiseen näkemykseen asukkaasta ja hänen tarpeistaan. Laadukas palvelu ei ole pelkkää hoitoa tai huolenpitoa, vaan se on vuorovaikutusta, osallisuutta ja asukkaan kunnioittavaa kohtaamista. Laadukkaan asumispalvelun tärkein perusta on ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö, joka kohtaa jokaisen asukkaan arvostavasti. Ammattitaitoisen henkilöstön ja toimivan arjen myötä syntyy ympäristö, jossa asukas voi elää turvallista, mielekästä ja oman näköistä elämää.

Palveluiden on vastattava asiakkaan yksilöllisiä tarpeita, toiveita ja elämäntilannetta. Jokaisella asukkaalla on oikeus tulla nähdyksi omana itsenään ja osallistua oman elämänsä päätöksiin. Jokaisen asukkaan kanssa tehdään yksilöllinen hoito- ja palvelusuunnitelma, jossa huomioidaan asukkaan toiveet ja omat valinnat. Asukkaan itsemääräämisoikeutta kunnioitetaan arjen valinnoissa, kuten mahdollisuudessa vaikuttaa päivärytmiin, harrasteisiin, vaatevalintoihin ja ruokavalintoihin. Henkilöstö kunnioittaa asukkaan itsemääräämisoikeutta ja pyrkii toimimaan aina asukkaan hyväksi hoitosuunnitelmaa noudattaen. Kuukausittaiset asukaskokoukset antavat jokaiselle asukkaalle tilaisuuden tulla kuulluksi ja nähdyksi.

Laatupoikkeamien, läheltä piti -tilanteiden ja haittatapahtumien varalle on määritelty korjaavat toimenpiteet, joilla estetään tilanteen toistuminen jatkossa. Tällaisia toimenpiteitä ovat muun muassa tilanteiden syiden selvittäminen ja tarvittaessa menettelytapojen muuttaminen turvallisemmiksi. Korjaavista toimenpiteistä tehdään arvio ja niiden vaikuttavuutta arvioidaan ja seurataan, sekä tehdään niistä asianmukaiset kirjaukset ja -ilmoitukset. Tarvittaessa toimintaohjeita tarkistetaan, muutetaan tai laaditaan uudet ohjeet. Korjaavat toimenpiteet pyritään tekemään aina välittömästi. Tavoitteena on poikkeamista oppiminen ja toiminnan parantaminen turvallisempaan suuntaan.

Laadukkaaseen palveluun kuuluu palvelutarpeen arviointi, yhdenvertaisuus, osallisuus ja asukkaan oikeudet, asukkaiden itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen ja laadukas hoito elämän loppuun asti.

Palvelutarpeen arviointi

Asukkaalle laadukkaita palveluja suunnitellessa, suunnitelman perusta on asukkaan kanssa pidettävä hoitoneuvottelu, joka järjestetään viimeistään kahden kuukauden kuluessa muutosta. Neuvotteluun osallistuvat asukas, hänen läheisensä sekä hoitohenkilökuntaa ja siinä painotetaan asukkaan näkemystä hyvästä elämästä, omista voimavaroista ja niiden vahvistamisesta sekä toimintakykyä heikentäviä riskitekijöitä. Palvelutarpeen arviointi kattaa fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja kognitiivisen toimintakyvyn. Hoitosuunnitelma kirjataan Omni 360 -järjestelmään ja päivitetään aina tarvittaessa sekä vähintään puolivuosittain.

Ryhmäkodissa asuvien asukkaiden ja omaisten kanssa hoitava lääkäri pitää erillisen hoitoneuvottelun. Hoitoneuvottelun yhteydessä otetaan puheeksi myös asukkaan hoitotahto ja siihen sisältyvät asiat. Hoitoneuvottelussa pyritään ottamaan huomioon toimintakyvyn heikkenemistä ennakoivat riskitekijät, kuten terveydentilan epävakaus, mahdollinen heikko ravitsemustila, turvattomuus, sosiaalisten kontaktien vähyys tai kipu.

Henkilökunnan tulee perehtyä asukkaiden palvelu- ja hoitosuunnitelmiin sekä varmistaa, että hoiva vastaa sovittua huolenpitoa. Asukkaiden palvelu- ja hoitosuunnitelmat löytyvät Omni360- järjestelmästä sekä tulostettuna toimistosta. Omahoitaja tai sairaanhoitaja tiedottaa suunnitelmien muutoksista muulle henkilökunnalle ja laatii tiivistelmän keskeisistä huomioista. Uudesta tai päivitetystä palvelu- ja hoitosuunnitelmasta Leinikin sairaanhoitaja tai asukkaan omahoitaja ottaa tulosteen ja liittää sen toimistossa olevaan kansioon. Jokainen hoitohenkilökuntaan kuuluva on velvollinen palvelu- ja hoitosuunnitelman lukemaan. Suunnitelma käydään läpi myös raporteilla ja osastokokouksessa.

Asukkaiden ja asiakkaiden asioita pohditaan myös työyhteisön yhteisissä keskusteluissa. Jokaisella hoitajalla on myös vastuu ja velvollisuus tutustua uusiin ja päivitettyihin suunnitelmiin ja varmistaa niiden toteutuminen sekä tutustua niihin Omni 360-tietojärjestelmässä. Lisäksi asukkaan toimintakykyä sekä palvelun- ja hoivan tarvetta arvioidaan hoitotyön ammattilaisten havainnoinnin ja päivittäiskirjausten pohjalta sekä asukkaan itsensä ilmaisemien toiveiden ja tarpeiden mukaisesti. Raporteilla kiinnitetään erityistä huomiota uusiin asukkaisiin ja asiakkaisiin sekä heihin liittyviin tärkeisiin huomiota vaativiin asioihin.

Käytössä on myös RAI – ja MNA- arviointi. RAI- arviointi mittaa laajasti asukkaan fyysistä ja psyykkistä ja kognitiivista toimintakykyä ja MNA mittaa asukkaan ravitsemustilaa. Hoidon ja palvelun tarve kirjataan henkilökohtaiseen hoitosuunnitelmaan, jota päivitetään RAI-arvioiden perusteella ja aina kun asukkaan voinnissa tai toimintakyvyssä tapahtuu muutoksia. RAI-arvioinnin painopisteitä vuonna 2025 ovat aktiviteetit, kipu, ravitsemus, osallisuus ja päivystyskäyntien vähentäminen. Toimenpiteitä tehdään havaintojen perusteella nopeasti, ja ravitsemustilaa seurataan MNA-arviolla ja säännöllisellä painonseurannalla. Alhaisen BMI:n tapauksessa ruoka-annoksia rikastetaan runsasenergisiksi sekä tarjoillaan proteiinijuomaa, jota voimme tilata keittiöltä.

Asukkaan toimintakykyä ylläpidetään aktivoimalla häntä arjen askareissa, kuten oman hygienian hoidossa ja pukemisessa sekä ruokasalin pöytien pyyhkimisessä, omien vuodevaatteiden huollossa, pyykkien lajittelussa ja viemisessä omaan kaappiin, voileipien teossa ja ruokien jakamisessa. Tarvittaessa fysioterapeutti voi arvioida tilannetta ja ohjata henkilökuntaa. Tuloksia ja toiminnan vaikuttavuutta seurataan päivittäin ja tarvittavat muutokset toimintaan tehdään asukasta kuunnellen.

Henkilökunta pitää yhteyttä omaisiin säännöllisesti heidän toiveidensa mukaisesti. Asukkaan kunnon heikentyessä voidaan laatia tai tarkastaa jo tehty saattohoitosuunnitelma. Saattohoitopäätöksen tekee aina hoitava lääkäri yhdessä asukkaan ja hänen ja läheistensä kanssa. Leinikin toimistossa ja Intrassa on saattohoitokansio, josta löytyvät ohjeet saattohoidon toteuttamiseen ja kuoleman jälkeisiin toimiin. Kansiossa on myös omaiselle annettava infolehtinen läheisen kuoltua palvelutalossa.

Yhdenvertaisuus, osallisuus ja asukkaan oikeudet

Ryhmäkodissa pidämme tärkeänä, että jokaisen asukkaan ihmisarvo, oikeudet ja osallisuus toteutuvat arjessa. Yhdenvertaisuus, osallisuus sekä asiakkaan aseman ja oikeuksien varmistaminen eivät ole pelkästään lakisääteisiä velvollisuuksia, vaan myös hyvän hoidon ja inhimillisen kohtaamisen perusta. Asukkaalla on oikeus turvalliseen, kunnioittavaan ja yksityisyyttä tukevaan hoivaan ja henkilökunnalla on vastuu varmistaa, että asukkaiden oikeudet toteutuvat.

Kohtaamme ja kohtelemme asukkaita ja asiakkaita oikeudenmukaisesti ja kunnioittavasti, riippumatta heidän taustastaan, terveydentilastaan tai toimintakyvystään. Ryhmäkodin henkilökunnan tehtävänä on tunnistaa jokaisen asukkaan yksilölliset tarpeet ja toiveet ja huolehtia siitä, ettei kukaan jää huomiotta tai tunne itseään syrjityksi.

Asukkaiden kesken voi ilmetä tilanteita, joissa joku ei halua osallistua yhteiseen toimintaan. Tällöin henkilökunta voi järjestää esimerkiksi musiikin kuuntelua, keskustelua tai ulkoilua, jotta kukin voi kokea kuuluvansa joukkoon ja tulewansa arvostetuksi omana itsenään. Yhteistä toimintaa pyrimme järjestämään päivittäin.

Asukas voi osallistua itseään koskevaan päätöksentekoon ja vaikuttaa omaan elämäänsä mahdollisuuksien mukaan, jolloin asukkaan osallisuus, merkityksellisyys ja omanarvontunto vahvistuvat. Osallisuutta pyrimme luomaan ryhmäkodin asukaskokouksilla, jolloin asukkaat voivat tuoda toiveensa ilmi esimerkiksi harrasteiden suunnitteluun, ruokalistamuutoksiin, arjen valintoihin ja ryhmäkodin toiminnan kehittämiseen. Asukasta kuunnellaan ja pyritään toteuttamaan hänen toiveensa mahdollisuuksien mukaan.

Kuuntelemalla, huomioimalla asukkaiden ja asiakkaiden yksilölliset tarpeet sekä antamalla jokaiselle mahdollisuuden osallistua, tehdään ryhmäkodista koti, jossa jokainen kokee olevansa arvokas ja tulleen kuulluksi.

Asukkaan itsemääräämisoikeus

Itsemääräämisoikeus on jokaiselle kuuluva perusoikeus, joka muodostuu oikeudesta henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen sekä oikeuteen

yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan. Ryhmäkoti Leinikin henkilökunnan tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa asukkaan itsemääräämisoikeutta ja toiveita, sekä tukea mahdollisuuksien mukaan hänen osallistumistaan palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen. Aukkaiden ja asiakkaiden toiveita arjessa pyritään kunnioittamaan ja toteuttamaan turvallisuus ja asukkaan kognitio huomioiden.

Rajoitteita käytetään vain tarpeen mukaan ja vain silloin kun asukkaan kognitio on alentunut niin, ettei hän kykene tekemään turvallisia ratkaisuja ja päätöksiä, tai asukkaan ratkaisut vaarantavat hänen itsensä tai muiden asukkaiden terveyden tai fyysisen koskemattomuuden eikä lievemmat keinot ole tilanteeseen sopivia. Mahdollisia rajoitteita harkitaan aina asukkaan todellisen tarpeen mukaan ja niitä toteutetaan lääkärin arvion ja luvan perusteella. Lääkärin kirjoittama lupa rajoitteisiin on aina määräaikainen ja rajoitteiden tarpeellisuutta arvioidaan päivittäin lääkärin ohjeiden mukaisesti. Rajoitteiden tarpeellisuuden kirjaaminen OMNI360- tietojärjestelmään tehdään vähintään kerran viikossa ja lääkäri uusii rajoittamisluvan kolmen kuukauden välein, jos rajoittaminen edelleen katsotaan tarpeelliseksi. Mahdolliset rajoitteet lääkäri kirjaa Omni360-järjestelmään.

Ryhmäkodissa rajoitustoimista käytössä on pyörätuolin haara- tai turvavyö asukkaan tuolista putoamisen tai luiskahtamisen estämiseksi, ylös nostetut sängynlaidat estävät asukkaan putoamisen sängystä sekä hygieniahaalari, jonka tarkoitus on estää asukasta käsittelemästä inkontinenssisuojiaan ja eritteitään.

Asukkaiden huoneisiin hoitaja menee vain asukkaan luvalla ja sovitusti. Asukkaat sisustavat omat huoneensa mieleisekseen omilla huonekaluillaan ja tavaroillaan. Palvelu- ja hoitosuunnitelmaan kirjataan asukkaan omat toiveet, tavat ja tavoitteet sekä hoitotahto, joka ohjaa henkilökunnan toimintaa. Omahoitaja täyttää yhdessä asukkaan kanssa Elämänpuu-julisteen, josta ilmenee asukkaalle tärkeitä asioita ja joita huomioidaan arjen toiminnassa.

Päivittäisissä askareissa itsemääräämisoikeutta kunnioitetaan siten, että asukas saa halutessaan nukkua niin pitkään kuin haluaa, saa valita päälleen puettavat vaatteet, voi valita käykö saunassa vai haluaako suihkutuksen omassa huoneessa, myös ruokailutilanteissa asukkaan toiveet huomioidaan aina mahdollisuuksien mukaan. Mikäli asukas haluaa syödä tai muuten olla omissa oloissaan omassa huoneessaan, niin sekin mahdollistetaan. Harrasteisiin, tapahtumiin ja ulkoiluun osallistumisen päättää asukas itse, osallistumiseen kuitenkin kannustetaan ja se heille mahdollistetaan. Asukkaat osallistuvat ryhmäkodin arkeen omien voimavarojensa ja mieltymystensä mukaisesti.

Asukkaiden vapautta päättää itse omista asioistaan pyritään mahdollisuuksien mukaan vahvistamaan. Palvelu- ja hoitosuunnitelmaan kirjataan asukkaan itsemääräämisoikeuden ja valinnanvapauden turvaaminen. Koska asukkaat asuvat ryhmäkodissa elämänsä loppuun asti, niin heidän itsemääräämisoikeuttaan vahvistaa myös saattohoitosuunnitelma tai asukkaan muulla tavalla esittämät toiveet elämän loppuvaiheen hoivasta. Perusperiaate ryhmäkodissa on, että asukkaan itsemääräämisoikeutta ei rajoiteta ja mahdolliset haasteet pyritään ratkaisemaan itsemääräämisoikeutta rajoittamatta. Mikäli asukas ei kykene itse tuomaan kantaansa esille tai hänen itsemääräämiskykynsä on alentunut niin, ettei hän kykene tekemään turvallisia ratkaisuja, pitää se kirjata asiakastietojärjestelmään.

Asukkaalla on hänen omasta pyynnöstänsä oikeus nähdä hänestä, hänen tilanteestaan ja toiminnastaan kirjattuja tietoja.

Kotipirtin ryhmäkodin asiakkaan itsemääräämisoikeuden vahvistamiseksi laadituista suunnitelmista ja ohjeista vastaa palveluvastaava Merja Kivinen, p. 044–7636601, sähköposti merja.kivinen@kotipirttiry.fi

Palliativinen hoito ja saattohoito

Asukkaat asuvat ryhmäkodissa elämänsä loppuun asti, ellei lääkäri toisin määritä. Asukkaat ovat palliativisen hoidon piirissä, joka tarkoittaa parantumattonta, etenevää sairautta sairastavan asukkaan aktiivista kokonaisvaltaista hoitoa ja hoidon tavoitteena on lievittää kärsimystä ja parantaa elämänlaatua. Hoito tähtää oireiden hallintaan, psyykkiseen ja sosiaaliseen tukemiseen sekä arvokkaan kuoleman mahdollistamiseen. Palliativisessa hoidossa huomioidaan asukkaan fyysiset, psyykkiset, sosiaaliset ja hengelliset tarpeet. Tärkeää on kivun ja muiden oireiden, kuten hengenahdistuksen, pahoinvoinnin tai ahdistuksen tehokas lievittäminen. Hoito suunnitellaan yksilöllisesti yhdessä asukkaan ja hänen läheistensä kanssa, ja sen tulee olla arvostavaa ja kunnioittavaa. Keskeisiä periaatteita ovat myös hyvä viestintä, moniammatillinen yhteistyö ja saattohoidon järjestäminen asianmukaisesti.

Kuormittavia turhia sairaalasiirtoja vältetään ja pyritään hoitamaan asukas omassa kodissaan aina mahdollisuuksien mukaan. Ryhmäkodin hoitajat konsultoivat omalääkärinä, takapäivystäjää tai mobiilihoitajaa, mikäli asukkaan terveydentila sitä vaatii. Mikäli asukkaalle/ asiakkaalle tarvitaan kiireellistä sairaanhoitoa niin konsultoidaan asukkaiden kohdalla Terveystalon meille osoittamaa omalääkärinä ja asiakkaiden kohdalla Pirhan osoittamaa takapäivystystä sekä tarvittaessa ensivastetta.

Saattohoito on palliativisen hoidon viimeinen vaihe, jossa keskitytään kuolevan ihmisen hyvinvointiin elämän loppuvaiheessa. Saattohoitosuunnitelmaan tai palvelu- ja hoitosuunnitelmaan kirjattuja asukkaan omia mieltymyksiä ja toiveita pyritään kunnioittamaan aina mahdollisuuksien mukaan. Hoidon tavoitteena on vähentää kärsimystä ja vaalia elämänlaatua. Saattohoidon aloittaminen vaatii aina hoitavan lääkärin tekemän saattohoitopäätöksen. Saattohoito on kuolevan potilaan hoitoa viimeisten elinviikkojen tai -päivien aikana. Saattohoidon tavoitteena on turvata asukkaalle arvokas ja rauhallinen kuolema. Ryhmäkodissa pyrimme oireiden tehokkaaseen lievitykseen, avoimeen keskusteluun ja tukeen sekä asukkaan että hänen läheistensä kanssa.

Palvelujen laadun seuranta

Asukkaiden palvelu- ja hoitosuunnitelman ajantasaisuutta seuraamme jatkuvasti ja teemme niihin tarvittavat muutokset aina viipymättä. Asukkaiden aktiviteetteja, osallisuutta, toimintakykyä ja kiputiloja seurataan myös Omni360 -järjestelmästä sekä RAI-arvioinneista, joiden perusteella hoivaa ja palveluja mukautetaan. Harrasteisiin ja ulkoiluun osallistumista seurataan ryhmäkodin toimistosta löytyvällä erillisellä kaavakkeella. Seuraamme erillisten poikkeamakaavakkeiden avulla asukkaiden kaatumistilastoa, lääkeshoidossa tapahtuvia

virheitä sekä mahdollisia väkivaltatilanteita, tarvittaviin toimenpiteisiin tartumme mahdollisimman pian. Poikkeamat kirjaamme Pirhan Anatystica- ohjelmaan, josta kooste lähetetään Pirhalle kolmen kuukauden välein.

Palautetta toiminnasta pyydämme henkilökunnalta Intrassa tehdyillä verkkokyselyillä sekä paperiversioilla. Aukkaiden kanssa tehdään vuosittain Thl:n asukastyytyväisyyskysely ja omaisille toimitamme oman tyytyväisyyskyselyt vuosittain. Jokainen voi antaa palautetta myös Kotipirtin nettisivujen kautta. Palautetta otamme vastaan sekä suullisesti että kirjallisesti. Kirjalliset palautteet voi palauttaa ryhmäkodin eteisessä olevaan postilaatikkoon, jonka palveluvastaava tarkistaa päivittäin, tai osoittaa palautteen palveluvastaavan sähköpostiin. Suullista palautetta otamme vastaan aina ja sitä voi antaa henkilökunnalle tai palveluvastaavalle. Kaikkiin palautteisiin reagoimme niiden vaatimalla tavalla, kiireellisiin niin pian kuin mahdollista. Omaisilta saatujen palautteiden perusteella olemme muuttaneet vierailuvien esiintyjien tapahtumapaikkaa niin, että puolet Kotipirttiin tulevista esiintyjistä tulee ryhmäkotiin esiintymään.

Ryhmäkodin palveluvastaava vastaa, että ryhmäkodissa on riittävästi ammattitaitoista henkilökuntaa toteuttamaan turvallista ja laadukasta asumispalvelua sen asukkaille ja asiakkaille. Palveluvastaava varmistaa, että työvälineet ja -laitteet ovat asianmukaisia sekä turvallisia ja vastaa välineiden ja tarvikkeiden hankinnasta.

Ryhmäkodissa palvelujen laadukkaasta toteutuksesta vastaa palveluvastaava Merja Kivinen, merja.kivinen@kotipirtti.fi, 044-7636601

Palveluntuottajan ja henkilöstön ilmoitusvelvollisuus

Valvontalaki 29 § määrittää, että palveluntuottajan (Kotipirti ry.) on ilmoitettava välittömästi salassapitosäännösten estämättä palvelun tilaajalle (Pirha) ja valvontaviranomaiselle mikäli omassa toiminnassa ilmenee asukkaiden turvallisuutta olennaisesti vaarantavia epäkohtia, vahinkoja tai vaaratilanteita. Kotipirtin henkilöstöön kuuluvan henkilön on ilmoitettava viipymättä palveluvastaavalle tai muulle palveluista vastaavalle henkilölle, jos hän huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asukkaan tai asiakkaan hoivassa. Ilmoituksen saatuaan, palveluntuottajan on ryhdyttävä välittömästi toimiin tilanteen korjaamiseksi. Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä eikä ilmoituksen tehneeseen henkilöön saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia. Ilmoituksen vastaanottanut henkilö ilmoittaa asian valvontaviranomaiselle, jos epäkohtaa tai sen uhkaa ei korjata viivytyksettä.

Palveluvastaava ilmoittaa henkilöstön ilmoitukset Pirhalle, mutta asiakas/ asukas/ läheinen voi itse tehdä ilmoituksen suoraan Pirhalle, kirjaamo@pirha.fi. Ilmoituksen yhteydessä palveluntuottaja antaa Pirkanmaan hyvinvointialueelle katsauksen siitä, mitä on tapahtunut ja mitä toimenpiteitä palveluntuottaja on käynnistänyt tilanteen hallitsemiseksi/ korjaamiseksi.

Sisä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskukseen ilmoitetaan sellaisista ulkoisista uhkista ja epäkohdista, jotka vaarantavat ryhmäkodin toiminnan, kuten:

- ❖ Kotipirtin toimintaan merkittävästi vaikuttavat tapahtumat, kuten sähkön, lämmön- tai vedenjakelun häiriöt, jotka saattavat keskeyttää ryhmäkodin toiminnan.
- ❖ Asiakasturvallisuutta merkittävästi vaarantavat tapahtumat, kuten pandemiatilanteet.

Ilmoitus tehdään ottamalla yhteys Sisä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskukseen, puh. 03 311 59417 (24/7), sähköposti valmiuskeskus@pirha.fi.

Henkilökunnan kanssa käydään ilmoitusvelvollisuutta läpi osastokokouksissa ja muistutetaan Intrassa olevasta Whistleblow- ilmoituskanavasta, jossa henkilöstö voi myös huolensa toiminnasta ilmaista. Intran ilmoituskanavaa hallinnoi Kotipirtin toiminnanjohtaja Mari Anttila.

Muistutusten käsittely

Ryhmäkodin henkilökunnan tavoitteena on tukea ja edistää asukkaiden fyysistä, psyykkistä, kognitiivista ja sosiaalista toimintakykyä. Palvelut pyritään järjestämään jokaisen yksilöllisten tarpeiden mukaisesti ja heidän itsemääräämisoikeuttaan kunnioittaen. Mikäli asukas kuitenkin kokee, että on tullut väärin kohdelluksi tai on tyytymätön saamaansa palveluun, hoitoon tai kohteluun, hänellä tai hänen edustajallaan on oikeus tehdä muistutus palveluvastaavalle tai toiminnanjohtajalle. Muistutus on käsiteltävä asianmukaisesti, ja siihen annetaan kirjallinen vastaus kohtuullisessa ajassa.

Tarvittaessa Pirkanmaan hyvinvointialueella (Pirha) potilasasiavastaava ja sosiaaliasiavastaava tarjoavat neuvontaa ja tukea potilas- ja sosiaalihuollon asiakkaille.

Sosiaaliasiavastaavan tehtävät ja yhteystiedot

- ❖ Neuvoa ja tarvittaessa avustaa asiakasta tai hänen laillista edustajaansa, omaistaan tai muuta läheistään muistutuksen tekemisessä.
- ❖ Yhteystiedot: Puhelin (ma–to klo 9–11): 040 504 5249
- ❖ Sähköposti yleistä neuvontaa varten: sosiaaliasiavastaava@pirha.fi

Potilasasiavastaavan tehtävät ja yhteystiedot:

- ❖ Neuvoa potilaita heidän oikeuksiinsa liittyvissä asioissa ja avustaa tarvittaessa muistutusten tekemisessä.
- ❖ Yhteystiedot: Puhelin (ma–to klo 9–11): 040 190 9346
- ❖ Sähköposti yleistä neuvontaa varten: potilasasiavastaava@pirha.fi

Kuluttajaneuvonta ja yhteystiedot:

- ❖ Kuluttajaneuvonta auttaa asiakkaita palvelusopimukseen liittyvissä kysymyksissä, kuten sopimusehtoihin ja riitatilanteisiin liittyvissä ongelmissa. Esimerkiksi palvelusetelillä tuotetuissa palveluissa, joissa yksityinen palveluntuottaja ja asiakas ovat keskenään sopimuskumppaneita, kuluttajaneuvonta tarjoaa apua.
- ❖ Yhteystiedot: Puhelin: 029 505 3050, www.kkv.fi

Hoito henkilöstön määrä ja rakenne

Henkilöstösuunnittelussa otetaan huomioon toimintaan sovellettava laki, esimerkiksi yksityisessä asumispalvelussa sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuuslaki. Toimintaa ohjaa myös vanhuspalvelulaki ja laatusuositukset. Tarvittava henkilöstömäärä riippuu asukkaiden avun tarpeesta, määrästä ja toimintaympäristöstä, mutta sen on oltava vähintään 0,6 hoitajaa/ asukas. Henkilöstömitoitus suhteutetaan paikalla olevaan asukkaiden ja asiakkaiden määrään sekä heidän hoivan tarpeeseen. Tarvittaessa voimme lisätä henkilökunnan määrää sijaisia palkkaamalla tai siirtämällä henkilöstöä yksiköiden välillä.

Henkilöstön rekrytointia ohjaavat työlainsäädäntö ja työehtosopimukset, joissa määritellään sekä työntekijöiden että työnantajan oikeudet ja velvollisuudet. Ryhmäkodin työntekijät rekrytoidaan joko TE- toimiston kautta, Kotipirttiin aiemmin tulleiden hakemusten perusteella tai pitkäaikaisia sijaisia vakinaistamalla. Lisäksi huomioidaan ryhmäkodin henkilöstön rakenteeseen tai osaamiseen liittyviä periaatteita, joista avoin tiedottaminen on tärkeää niin työn hakijoille kuin työyhteisön työntekijöille. Kaikilta työntekijöiltä tarkastetaan todistukset, jotka myös kopioidaan, pätevyys varmistetaan Julkisuosikista tai tutkintotodistuksesta.

Ryhmäkodissa työskentelee monipuolinen ja ammattitaitoinen henkilökunta, joka huolehtii asukkaiden hoidosta, hoivasta ja hyvinvoinnista. Kotipirtin ryhmäkodissa työskentelee palveluvastaavan lisäksi 16 henkilöä. Henkilöstömitoitus on laskettu päivä- ja yksikkökohtaisesti ja ryhmäkodissa se on aina vähintään 0.6. Tiimiin kuuluu palveluvastaavan lisäksi 1 sairaanhoitaja, 12 lähihoitajaa, 1 hoiva-avustajaa, joka toimii myös laitoshuoltajana vastaten ryhmäkodin siivouksesta, pyykistä ja keittiötöistä. Ryhmäkodin henkilöstömitoitusta seurataan työvuorosuunnittelu- ohjelman avulla. Kotipirtin henkilöstö liikkuu talon eri yksiköiden välillä tarpeen mukaan. Ryhmäkodissa työskentelee myös Kotipirtin laitoshuoltajia, jotka myös vastaavat yksikön siivouksesta ja pyykinhuollosta. Näin varmistetaan, että ympäristö pysyy puhtaana ja viihtyisenä, ja hoitajat voivat keskittyä asukkaiden hyvinvoinnin tukemiseen.

Työvuorot suunnitellaan ryhmäkodin päivärhythmin mukaisesti ja niitä voidaan muokata aina kun tarve vaatii. Yövuorossa on aina yksi lähihoitaja, joka työskentelee klo 21.15–7.15. Aamuvuorossa klo 7.00–15.00 on vähintään neljä hoitajaa ja iltavuorossa, klo 13.00–21.15, on myös neljä hoitajaa. Jokaiselle työvuorolle ja ammattiryhmälle on määritetty työtehtävät, jotka löytyvät Intrasta.

Poissaolojen vuoksi työvuorot voivat ajoittain muuttua, mutta tilanteet pyritään hoitamaan ensisijaisesti käyttämällä tuttuja sijaishoitajia. Tarvittaessa henkilökuntaa voidaan siirtää myös yksiköstä toiseen, jotta hoidon jatkuvuus ja laatu voidaan turvata. Hoitajamitoitusta seurataan päivittäin Työvuorovelho-ohjelman avulla, ja huolehditaan, että mitoitus pysyy aina vähintään tasolla 0,6 hoitajaa asukasta kohden. Sijaisten hankinnassa pyritään aina ensisijaisesti käyttämään tuttuja ammattitaitoisia sijaisia, jotka ovat perehtyneet ryhmäkodin asukkaisiin ja toimintatapoihin. Sijaistarpeen ilmaantuessa, otamme yhteyttä omiin tuttuihin sijaishoitajiin. Kotipirtillä on oma WhatsApp- ryhmä, johon avoimet työvuorot ilmoitetaan ja

josta sijainen voi vuoron itselleen varata. Perehdytykseen on suunniteltu oma lista, joka jokaisen kanssa käydään läpi. Perehdytyksen aikana otetaan aina uusi työntekijä tai opiskelija työpariksi, jotta työ ja asukkaat tulisivat tutuiksi. Vuokratyövoimaa emme käytä kuin äärimmäisessä hätätilanteessa.

Riittävä ja osaava sekä ryhmäkodin omavalvontaan sitoutunut henkilöstö on keskeinen tekijä palvelujen saatavuuden, laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamisessa sekä palvelujen kehittämisessä.

Jokaiseen tehtävään edellytetään työn vaatima ammattitutkinto. Rekrytoinnissa huomioidaan erityisosaaminen, työkokemus, itsensä kehittäminen ja arvot sekä soveltuvuus muistisairaahan asukkaan hoitotyöhön sekä hakijan aikaisempi työkokemus tai työssäoppimisen jaksot. Haastatteluissa keskustellaan Kotipirtin arvoista ja asukkaan luona tapahtuvasta työskentelystä. Työnhakijan opintotodistukset tarkistetaan ja niistä otetaan kopiot säilytykseen. Koeaikana työntekijän luotettavuutta ja soveltuvuutta kyseiseen tehtävään arvioidaan, koeaika mahdollistaa myös työntekijän oman arvioinnin soveltuvuudesta kyseiseen tehtävään.

Henkilöstön vaihtuvuus pyritään pitämään mahdollisimman alhaisena. Työtyytyväisyyttä ja työhyvinvointia tuetaan ja seurataan sekä työterveyshuollon tekemällä kyselyllä että talon omilla kyselyillä, joita tehdään säännöllisesti ja aina tarpeen niin vaatiessa.

Valvontalain 28 § perusteella sosiaali- ja terveysalan palveluntuottajana toimivalla työnantajalla on 1.1.2024 alkaen oikeus pyytää työntekijää esittämään itsestään rikosrekisteriote. Otetta ei voi kuitenkaan pyytää ennen lain voimaantuloa alkaneiden työsuhteiden perusteella. Rikosrekisteriote voidaan pyydettävän henkilöstä, joka valitaan työ- tai virkasuhteeseen, johon olennaisesti ja pysyväisluontoisesti kuuluu työskentelyä ikäihmisten parissa. Otetta voidaan edellyttää myös, kun henkilölle annetaan näitä tehtäviä ensimmäisen kerran. Laki velvoittaa työnantajaa tarkastamaan rikosrekisteriotteen, kun kyseessä on vähintään 3 kuukauden työ- tai virkasuhde yhden kalenterivuoden aikana. Rikosrekisteriote ei saa olla 6 kuukautta vanhempi.

Henkilöstön riittävyys ja osaamisen varmistaminen

Henkilökunnan riittävyyttä seuraamme työvuorosuunniteluohjelman avulla päiväkohtaisesti. Työvuorojen suunnitteluvaiheessa tarkistamme, että henkilökuntamitoitus on jokaisena päivänä vähintään 0,6. Suunnittelussa huomioimme myös, että jokaisessa vuorossa koulutusvaatimukset täyttyvät, eli jokaisessa vuorossa on lääkeluvallisia lääkehoidon osaajia ja toteuttajia riittävästi. Sairauspoissaoloihin pyrimme saamaan aina tutun sijaisten, joka tuntee asukkaamme ja heidän tapansa ja toiveensa.

Työtehtävään liittyvät koulutusvaatimukset jokaisen on täytettävä ja jokaiselle työntekijälle tarjotaan ja mahdollistetaan alaan liittyvää lisäkoulutusta. Henkilöstö voi tuoda koulutustarpeitaan ja toiveitaan palveluvastaavalletoiminnanjohtajalle johtoryhmän käsittelyyn. Palveluvastaavan vuosittain pitämässä kehityskeskusteluissa käydään läpi jokaisen koulutustarpeet ja -toiveet. Vuosittain toimintasuunnitelman yhteyteen laaditaan

koulutussuunnitelma, jonka toteutumista seurataan. Säännöllisesti toteutetaan EA- koulutus ja paloturvallisuuskoulutus. Erilaisissa koulutuksissa käyneet työntekijät ovat velvollisia jakamaan oppimaansa myös muulle työyhteisölle. Koulutusaktiivisuutta voidaan seurata työvuorosuunnittelu- ohjelman avulla. Kiinnostavista koulutuksista henkilökunta voi tuoda ehdotuksensa joko palveluvastaavalle tai toiminnanjohtajalle.

Kotipirtti panostaa henkilökunnan työhyvinvointiin ja jatkuvaan koulutukseen varmistaaksemme laadukkaan hoidon. Työhyvinvoinnin tukemisella ja ammatillisen osaamisen kehittämisellä pyrimme takaamaan henkilöstön ammatillisen kehittymisen ja riittävyden sekä sitoutumisen työyhteisöön. Henkilökunnan tarpeita ja toiveita kuuntelemme koulutuksia suunnitellessamme. Pyrimme hyödyntämään henkilökunnan vahvuuksia ja osaamisalueita ryhmäkodin toiminnassa, jolloin jokainen voi käyttää työssään omia vahvuuksiaan esimerkiksi harrasteita suunnitellessaan ja ryhmäkodin toimintaa edelleen kehittämisessä.

Monialainen yhteistyö

Monialainen yhteistyö ryhmäkodissa on käytännönläheistä, suunnitelmallista ja ennen kaikkea asukaslähtöistä. Kotipirtin palvelutalossa yhteistyötä tehdään laajasti eri toimijoiden kesken, jotta asukkaan kokonaisvaltainen hyvinvointi voidaan turvata. Tärkeimmät yhteistyötahot ovat Pirha, joka ohjaa meille asukkaat ja asiakkaat sekä Terveystalon lääkäri, joka vastaa ryhmäkodin asukkaiden terveydestä ja lääkehuollosta.

Tärkeä yhteistyökumppani on myös Tammerkosken apteekki, joka huolehti asukkaiden lääkkeet ryhmäkotiin. Kotipirtin oma henkilökunta toimii arjessa lähimpänä asukasta. Hoitajat, laitoshuoltajat ja palveluvastaava vastaavat päivittäisestä hoidosta, hyvinvoinnin tukemisesta ja turvallisesta asuinympäristöstä. Ryhmäkodin henkilöstö havaitsee usein ensimmäisenä muutoksia asukkaan voinnissa tai tarpeissa, joten heillä on keskeinen rooli eri tahojen yhteistyön käynnistäjinä ja koordinoijina. Ryhmäkodissa pyrimme siihen, että muiden toimijoiden ja asiantuntijoiden asiantuntemus saadaan tehokkaasti asukkaan hyödyksi.

Yhteistyötä teemme myös Kotipirtissä säännöllisesti käyvän fysioterapeutin kanssa sekä jalkahoitajan ja kampaajan kanssa, jotka huolehtivat asukkaistamme erillisen sopimuksen mukaisesti. Vapaaehtoistyöntekijöiden säännölliset käynnit mahdollistavat asukkaille retkiä, ulkoilua, harrasteita sekä saattoaapua ryhmäkodin ulkopuolisiin tapahtumiin ja palveluihin. Aktiivista yhteistyötä teemme myös Kotipirtillä käyvien esiintyjien, vierailijoiden, alueen päiväkotien sekä seurakunnan kanssa.

Toimitilat ja välineet

Tilojen käyttöön ja ylläpitoon liittyvät periaatteet tukevat niin asukkaiden hyvinvointia kuin henkilöstön työskentelyäkin. Asukkaiden oma huone ja yhteiset tilat ovat suunniteltu siten, että ne vastaavat asumisen tarpeisiin. Ryhmäkodin ruokailutila ja olohuone ovat kaikkien

asukkaiden ja heidän omaistensa käytössä. Yhteiset tilat toimivat paikkoina, jotka tukevat asukkaiden osallisuutta, yhdessäoloa ja arjen aktiivisuutta.

Ryhmäkodin asukkailla on mahdollisuus sauna-avustettuna ryhmäkodin omassa saunassa sekä ulkoilla turvallisesti aidatulla takapihalla. Mikäli asukas on tilapäisesti poissa esimerkiksi sairaalahoidon vuoksi, hänen vuokraamaansa huonetta ei anneta muuhun käyttöön. Tämä turvaa yksityisyyttä ja luo jatkuvuuden tunnetta: oma huone on aina asukkaan henkilökohtainen tila.

Asukashuoneisiin kuuluu hoitovuode patjoineen ja valaisimet, mutta muuten huone on tarkoitettu sisustaa omilla kalusteilla ja tavaroilla, joten jokainen voi tehdä huoneestaan oman näköisensä ja itselleen viihtyisän. Asukkaiden huonevuokriin on jyvitetty myös yhteisten tilojen käyttö, mutta sähkö- ja vesimaksu peritään erikseen.

Ryhmäkodin siivous ja pyykinhuolto on järjestetty toimivaksi osaksi arkea. Laitoshuoltajat siivoavat asukashuoneet viikoittain ja yleiset tilat päivittäin. Lisäksi hoitohenkilökunta huolehtii asukashuoneiden päivittäisestä järjestyksestä ja siisteydestä. Lyhytaikaisasiakkaiden vaihtuessa laitoshuoltajat vastaavat huoneiden siivouksesta ennen uuden asukkaan saapumista. Ryhmäkodin pyykinhuolto toteutetaan yhteistyössä laitoshuoltajien ja hoitajien kesken.

Teknologiset ratkaisut

Henkilökunnan ja asukkaiden turvallisuudesta huolehditaan erilaisilla teknologisilla laitteilla, kuten kulunvalvontakameroilla sekä hälytyslaitteilla. Omavalvontasuunnitelmassa kuvataan käytössä olevien laitteiden käytön periaatteet eli esimerkiksi, ovatko kamerat tallentavia vai eivät, mihin laitteita sijoitetaan, mihin tarkoitukseen niitä käytetään ja kuka niiden asianmukaisesta käytöstä vastaa.

Ryhmäkodin ulko- ovet ovat aina lukittuna turvallisuuden takaamiseksi. Ulko-ovilla on tallentava kameravalvonta ja ovikelloa soittavaan henkilöön saadaan puheyhteys, jolloin voidaan tarkistaa, että sisälle pyrkijän aikomukset ovat asiallisia. Lääkekaappien yhteydessä on tallentava kameravalvonta.

Asukas / Asiakas saa ryhmäkodissa turvarannekkeen, jolla voi tarvittaessa kutsua henkilökuntaa apuun. Turvarannekkeella tehty hälytys tulee tekstiviestinä hoitajan puhelimeen ja puhelinten toimivuus tarkistetaan päivittäin. Ryhmäkodin asukkaiden/asiakkaiden huoneista tulevat hälytykset mennään tarkistamaan välittömästi.

Lääkinnälliset laitteet ja tietojärjestelmät

Ryhmäkodissa käytetään paljon erilaisia terveydenhuollon laitteiksi ja tarvikkeiksi luokiteltuja välineitä ja hoitotarvikkeita, joihin liittyvistä käytännöistä säädetään terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista annetussa laissa (629/2010). Hoitoon käytettäviä laitteita ovat mm. pyörätuolit, rollaattorit, sairaalasängyt, nostolaitteet, verensokeri-, kuume- ja verenpainemittarit, kuulolaitteet, silmälasit. Laitteiden ja tarvikkeiden käyttö opastetaan

jokaiselle ryhmäkodin hoitajalle. Asukkaiden tarvitsemien laitteiden ja tarvikkeiden käytössä opastusta antavat hoitajat ja tarvittaessa muu asiantuntijataho.

Apuvälineiden hankinta ja huolto

Ryhmäkodin hoitajat järjestävät asukkaiden apuvälineet, kuten pyörätuolit ja rollaattorit, Pirkanmaan apuvälineyksikön kautta, joka vastaa niiden huollosta ja toimivuudesta.

Apuvälinepalvelun puhelinasiointi Tampereen alueen asukkaille:

puhelin 03 31159419, soittoaikat takaisinsoitolla Ma-Pe klo 8.00-13.00

osoite: Tursonkatu 4, 33540 Tampere

sähköposti: tre.apuvälineyksikkö@pirha.fi

Kotipirtin hoitovuoteet, suihkutuolit ja nostolaitteet huoltaa ja korjaa Marko Nosa p. 040-901 2974, marko.nosa@algot.fi. Algot oy (ent. Terveysmaailma) pitää myös rekisteriä näistä välineistä ja niiden huolloista. Laitteiden käyttöönoton ohjauksesta vastaa laitteiden toimittaja.

Ryhmäkodin verenpaine- ja kuumemittarit uusitaan aina tarpeen vaatiessa. Niiden hankinta on palveluvastaavan vastuulla. Verensokerimittarit, kuulolaitteet ja silmälasit ovat asukkaiden henkilökohtaisia välineitä, mutta tarvittaessa niiden huollossa / korjauksessa avustetaan asukasta tai hänen asioidenhoitajaansa.

Ryhmäkodissa lääkinnällisten laitteiden turvallisuudesta vastaavat sairaanhoitaja Kirsi Suontaka, p 044-7636607, kirsi.suontaka@kotipirttiry.fi ja palveluvastaava Merja Kivinen, p. 044-7636601, merja.kivinen@kotipirttiry.fi.

Tietojärjestelmät

Sosiaalihuollon henkilöstöllä on lakisääteinen velvollisuus kirjata ja tallentaa asiakastiedot asianmukaisesti. Kirjaukset tehdään viipymättä Pirhan vaatimaan asiakastietojärjestelmään Omni360. RAI- tietojärjestelmän arviointi tehdään asukkaasta ohjeiden mukaisesti vähintään puolivuositin ja aina kun asukkaan tilassa tapahtuu oleellinen muutos. Ohjelmistojen toimivuudesta vastaa Istekki ja Kotipirtin tietokoneiden toimivuudesta vastaa Elmo Oy. Kotipirtti vastaa henkilöstön tarvittavasta osaamisesta ja ohjeistuksesta. Asukkaiden tiedot tallennetaan Omni360- ja RAI-järjestelmiin, joihin on pääsy vain henkilökohtaisilla tunnuksilla. Myös tietokoneille ja ohjelmistoihin pääsyyn tarvitaan henkilökohtaiset tunnukset.

Tietoturvapoikkeamat palveluvastaava tai toiminnanjohtaja ilmoittaa Pirhan tietoturvavastaavalle; tietoturvavastaava@pirha.fi.

4. LÄÄKEHOITOSUUNNITELMA

Lääkehoitosuunnitelma on tehty tammikuussa 2024 yhteistyössä Lielahden apteekin, lääkäri Tuija Kallion ja ryhmäkodin henkilökunnan kanssa, ja sitä on päivitetty aina tarpeen mukaan silloin kun sitä tarvitsee täydentää tai tietoja muuttaa. Lääkehoitosuunnitelman on hyväksynyt 1.3.2025 aloittanut Terveystalon lääkäri Anne Santalahti. Kotipirtin vastuulääkärinä 1.6.2025 aloittanut Terveystalon lääkäri Dimitrije Jakovljevic on lääkehoitosuunnitelman hyväksynyt. Lääkehoitosuunnitelma päivitetään vuosittain ja tarvittaessa useamminkin mahdollisten muutosten myötä.

Ryhmäkoti Leinikin lääkeshoidosta vastaaviksi henkilöiksi on nimetty sairaanhoitaja Kirsi Suontaka p. 044–7636607, kirsi.suontaka@kotipirtti.fi, yhdessä Terveystalon lääkärin Juuso Virtasen kanssa p. 050-336 1186. Ryhmäkodin lääkeshoidon ohjeiden mukaisesta turvallisesta toteuttamisesta on vastuussa koko ryhmäkodin hoitohenkilökunta. Lääkkeet Kotipirttiin toimittaa Tammerkosken apteekki, joka vastaa myös lääkkeiden annosjakelusta.

Työntekijän osaaminen varmistetaan tutkintotodistuksella ja rekisteröinti tarkastetaan Julkisuosikista, sekä mahdollisilla työtodistuksilla. Lääkehoidon toteuttaminen edellyttää SKHOLE- tai LOVE-tenttien suorittamista sekä talokohtaisia näyttöjä, joiden jälkeen hoitava lääkäri myöntää lääkeluvan. Lääkelupa on voimassa viisi vuotta, jonka jälkeen testit ja näytöt suoritetaan uudelleen. Työntekijä vastaa itse osaamisensa ja lääkelupien ajantasaisuudesta.

Uuden työntekijän aiempi voimassa oleva lääkelupa voidaan siirtää Kotipirtin lääkelupalomakkeelle, mutta luvan myöntämiseksi vaaditaan ryhmäkodissa suoritettut näytöt ja lääkärin allekirjoitus. Lääkeluvat ja todistukset säilytetään palveluvastaavan toimiston lukollisessa kaapissa. Lääkehoidon toimintamallit on kuvattu erillisessä Lääkehoitosuunnitelmassa. Ryhmäkodissa ei ole rajattua lääkevarastoa.

Lääkehoitosuunnitelman toteutumisen seuranta

Säännölliset tarkastukset

- ❖ Lääkehoidon ja lääkehoitosuunnitelman toteutumista ja asianmukaisuutta seurataan säännöllisesti ja tarvittaessa toimintaa ja ohjeistusta muokataan toimivampaan suuntaan.
- ❖ Apteekin tai Pirkanmaan hyvinvointialueen lääkeshoidon asiantuntijat voivat tehdä ulkoisia tarkastuksia.

Lääkehoidon kirjaaminen ja seuranta

- ❖ Kaikki lääkehoitoon liittyvät toimenpiteet kirjataan asiakastietojärjestelmään.
- ❖ Poikkeamat, kuten lääkitysvirheet tai haittavaikutukset, raportoidaan ja käsitellään osastokokouksissa. Poikkeamat analysoidaan ja toimintaa kehitetään niiden perusteella toimivampaan suuntaan yhdessä henkilöstön ja tarvittaessa lääkärin kanssa.
- ❖ Henkilöstön osaamisen varmistaminen tapahtuu perehdytyksen ja lääkehoitonyttöjen avulla. Tarvittaessa ryhmäkodin sairaanhoitaja antaa opastusta.
- ❖ Henkilöstön lääkehoito-osaamista seurataan säännöllisten tenttien ja koulutusten avulla. Tarvittaessa tarjotaan lisäkoulutusta. Ohjaamme henkilöstöä tutustumaan SKHOLEn tarjoamiin lääkehoitokoulutuksiin.
- ❖ Palveluvastaava tarkistaa, että lääkeluvat ovat kunnossa ja ajantasaiset.

Lääkehoidon poikkeamien käsittely

- ❖ Lääkepoikkeamat käydään läpi heti ja analysoidaan miksi ja miten poikkeama on tapahtunut.
- ❖ Poikkeamat käydään läpi myös osastopalavereissa, ja tarvittavat muutokset ja ohjeistukset tehdään lääkehoitokäytäntöihin.
- ❖ Poikkeamat kirjataan Analystica- kaavakkeelle ja yhteenveto toimitetaan Pirhalle kolmen kuukauden välein. Vakavat tilanteet raportoidaan Pirhalle välittömästi.
- ❖ Lääkepoikkeamat pyritään välttämään hyvällä perehtymisellä asukkaiden ja asiakkaiden lääkityksiin ja niiden muutoksiin sekä huolellisella lääkkeenjaolla.
- ❖ Lääkehoidon toteutumista koskevat havainnot raportoidaan säännöllisesti palveluvastaavalle, joka raportoi ne Pirhalle.
- ❖ Mahdolliset kehittämistarpeet kirjataan omavalvontasuunnitelmaan ja ne huomioidaan henkilöstön tulevissa koulutuksissa.

Lääkkeiden ja rokotteiden haittavaikutuksista ilmoitetaan Fimealle (Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus). Ilmoituksen voi tehdä sähköisesti verkkosivujen kautta (www.fimea.fi) tai lomakkeella jonka voi postittaa Fimealle tai suoraan lääkkeen tai rokotteen myyntiluvan haltijalle, joka välittää tiedot Fimealle. Ilmoitukseen tarvitaan: Ilmoittajan tiedot (terveydenhuollon ammattilainen tai potilas), lääke tai rokote, jonka epäillään aiheuttaneen haittavaikutuksen, haittavaikutuksen kuvaus ja sen ajankohta, asukkaan perustiedot (ikä, sukupuoli, mahdolliset muut lääkitykset tai sairaudet)

Ilmoitukset ovat tärkeitä lääkkeiden ja rokotteiden turvallisuuden seurannassa, ja ne auttavat tunnistamaan mahdollisia uusia haittavaikutuksia.

Asiakastietojen käsittely ja tietosuoja

Toimintaan tarvittavat luvat ja rekisterit löytyvät toiminnanjohtajan ja taloussihteerin huoneessa. Tietosuojarekisteri löytyy myös ryhmäkodin toimistosta. Henkilökunnan tulee perehtyä tarvittaviin lupiin.

Sosiaalihuollon henkilöstöllä on lakisääteinen velvollisuus kirjata ja tallentaa asiakastiedot asianmukaisesti. Kirjaukset tehdään viipymättä Pirhan vaatimaan asiakastietojärjestelmään. Kotipirtti vastaa henkilöstön tarvittavasta osaamisesta ja ohjeistuksesta. Asukkaiden tiedot tallennetaan Omni360- ja RAI-järjestelmiin, joihin on pääsy vain henkilökohtaisilla tunnuksilla.

Palvelu- ja hoitosuunnitelmapalaverissa asukkaita informoidaan tietojen käsittelystä. Lupa kirjauksiin, valokuviiin sekä omaisten yhteystietoihin pyydetään. Poistuneiden asukkaiden asiakirjat toimitetaan Pirkanmaan hyvinvointialueelle, jossa ne arkistoidaan.

Uudet työntekijät ja opiskelijat perehdytetään tietosuojaan, salassapito- ja vaitiolovelvollisuuteen sekä asiakastietojärjestelmiin ennen tunnusten myöntämistä. Palveluvastaava varmistaa henkilöstön ja opiskelijoiden tietoturvaosaamiset ennen kuin hakee tarvittavat henkilökohtaiset tunnukset kirjauksien tekemiseen.

Mikäli asukkaan omaiset haluavat omaisensa kirjauksia itselleen, pyyntö ohjataan toimittamaan Pirkanmaan hyvinvointialueelle, kirjaamo@pirha.fi.

Tietoturvapoikkeamat ilmoitetaan kirjallisesti Pirhan tietoturvavastaavalle osoitteeseen tietoturvavastaava@pirha.fi ilman aiheetonta viivytystä, kuitenkin 72 tunnin kuluessa siitä, kun poikkeama on havaittu. Kotipirtin tietoturvavastaava Merja Kivinen, p. 044–7636601, merja.kivinen@kotipirttiry.fi.

Palautteet ja niiden käsittely

Omaisten ja muiden vierailijoiden palautteet huomioidaan aina välittömästi ja ne käsitellään osana ryhmäkodin riskienhallintaa ja toiminnan kehittämistä. Asukkailta sekä heidän läheisiltään kerätään säännöllisesti asiakaspalautetta ja ne käsitellään osastokokouksissa ja henkilöstökokouksissa.

Asukkaiden ja heidän omaistensa / läheistensä antamia palautteita, toiveita ja/tai kehittämisideoita voi esittää suullisesti tai kirjallisesti hoitajille, toiminnanjohtajalle sekä www-sivujen kautta. Kirjallisen palautteen voi jättää ryhmäkodin eteisessä olevaan palautelaatikkoon. Henkilökunta antaa toiminnasta palautetta kirjallisesti ja suullisesti tai työtyytyväisyyskyselyn yhteydessä. Palautteet huomioidaan, kirjataan ja arkistoidaan.

Kaikki palautteet käsitellään ryhmäkodin omissa palaverissa ja johtoryhmän kokouksissa sekä tarvittaessa myös Kotipirtin hallituksessa. Palautteiden pohjalta tehdään tarvittaessa muutoksia esim. käytäntöihin tai tehtäväkuviin. Hyvistä ideoista lähdetään kehittämään ja

suunnittelemaan uutta tai tekemään muutosta toimintatapoihin. Uudet mallit jalkautetaan hallitusti työyhteisöön ja niiden vaikuttavuutta seurataan.

Vakavat laatupoikkeamat ilmoitetaan Pirkanmaan hyvinvointialueen valvontayksikölle, kirjaamo@pirha.fi, ja tilaajalle otsakkeella ” Omavalvonnallinen ilmoitus”.

5. OMAVALVONNAN RISKIENHALLINTA

Sosiaali- ja terveysministeriö vuonna 2022 julkaisemassa uudessa asiakas- ja potilasturvallisuusstrategiassa sekä sen toimeenpanosuunnitelmassa visiona on tehdä Suomesta asiakas- ja potilasturvallisuuden mallimaa vuoteen 2026 mennessä. Strategian tavoitteena on välttää kaikki vältettävissä olevat haitat. Ryhmäkodissa tätä strategiaa pyrimme toteuttamaan seuraavilla keinoilla:

- ❖ Asukkaiden turvallisuutta varmistetaan kulunvalvontakameroilla ja hälytysjärjestelmillä, joiden käyttöperiaatteet on kuvattu omavalvontasuunnitelmassa. Ryhmäkodin ulko-ovet ovat aina lukittuina, ja ovilla on tallentava kameravalvonta sekä puheyhteys sisään pyrkijöiden tunnistamiseksi. Lääkekaapin läheisyydessä on tallentava kameravalvonta.
- ❖ Palotarkastus tehdään kolmen vuoden välein. Väestönsuojan pelastus- ja raivausvälineistö, palopostikaapit ja niiden toiminta tarkastetaan säännöllisesti. Sprinklerijärjestelmä, automaattiset paloilmoittimet ja käsisammuttimet tarkistetaan suunnitelman mukaisesti. Pelastussuunnitelma päivitetään säännöllisesti ja on saatavilla perehdytyskansioissa.
- ❖ Henkilöstön koulutukseen kuuluu säännöllinen ensiapukoulutus, palo- ja pelastuskoulutus, sammutusharjoitukset, ergonomiakoulutus ja uhka- ja vaaratilanteiden hallinta- koulutus.
- ❖ Puutteellinen koulutus ja osaaminen: Jos työntekijöillä ei ole riittävää koulutusta tai heillä on puutteita tarvittavassa osaamisessa, tämä voi johtaa poikkeamiin. Uuden työntekijän tullessa panostamme perehdytykseen sekä kirjallisella materiaalilla että perehdytyspäivällä.
- ❖ Koulutuksen ja osaamisen puutteet voivat liittyä myös teknologian käyttöön, joten panostamme koulutukseen ja perehdytykseen.
- ❖ Asukkaiden lääkityksen muuttuessa, suuren riskin muodostaa, jos annosjakelupusseista poistetaan yksittäisiä lääkkeitä, joten sekaannusten välttämiseksi puramme annosjakelupussit kokonaan dosettiin.
- ❖ Riskikartoitusta- ja arviointia tehdään kiinteistön tiloissa jatkuvasti koko henkilökunnan toimesta. Mikäli poikkeamaa havaitaan, asia viedään tiedoksi sekä talonmiehelle että toiminnanjohtajalle ja tilanne korjataan välittömästi tai heti kun se on mahdollista. Häiriötilanteiden toimintaohjeet löytyvät Intrasta Lakisääteiset suunnitelmat ja toimintaohjeet -kansioista sekä tulostettuna ryhmäkodin toimiston viranomaiskansiosta.
- ❖ Levottomien asukkaiden kaatumisriski on aina läsnä. Ryhmäkodissa on kaksi turvamattoja, joita voidaan asentaa asukkaan huoneeseen esim. yöksi, jolloin hoitaja

voi heti maton hälyttäessä mennä paikalle avustamaan. Turvamatto on hyödyllinen silloin, kun asukas ei kykene hälyttämään itselleen apua. Jokaisella asukkaalla / asiakkaalla on kuitenkin mahdollisuus saada hälytysranneke, jolla saa tarvittaessa kutsua hoitajia luokseen.

- ❖ Ryhmäkodissa asukkaat pääsevät halutessaan vapaasti liikkumaan sisätiloista ulos aidatulle piha-alueelle, mutta tarvitsevat siellä kuitenkin valvontaa koska epätasaisessa maastossa asukkaiden kaatumisriski on suuri.
- ❖ Toisen asukkaan eksyminen väärään huoneeseen on aina riski. Jotkut asukkaat ovat hyvin reviiritietoisia, joten toisen huoneeseen meneminen saattaa aiheuttaa tönimistä tms. Asukkaan / asiakkaan omasta pyynnöstä huoneen ovi voidaan lukita niin, ettei ulkopuoliset pääse asukkaan omaan huoneeseen, mutta huoneesta pääsee kuitenkin aina halutessaan ulos.
- ❖ Rikkinäiset ja huonokuntoiset apuvälineet aiheuttavat suuren kaatumisriskin asukkaan niitä käyttäessä. Hoitajat tarkkailevat apuvälineiden kuntoa ja tarvittaessa järjestävät niiden huollon tai vaihdon apuvälineyksiköstä. Kotipirtin omistamat hoitosängyt ja nostimet huolletaan Algot Trehabin toimesta huoltosopimuksen mukaisesti vuosittain ja uusitaan aina tarpeen niin vaatiessa.
- ❖ Kaatumisriski on ryhmäkodissa jokaisen asukkaan kohdalla todellinen. Asukashuoneisiin voidaan asentaa tarvittavia kiinteitä apuvälineitä, kuten tukikaiteita kulkemisen turvaksi.
- ❖ Muistisairaus itsessään on riski silloin, kun asukas ei musta käyttää hänelle tarkoitettuja apuvälineitä, kuten rollaattoria, ja lähtee kulkemaan ilman tukea. katsomme siis, että asukkaat käyttävät apuvälineitä ja niiden käyttö on turvallista.
- ❖ Rajoitteita käytämme vain asukkaan turvallisuuden takaamiseksi ja ainoastaan lääkärin luvalla. Rajoitteista käytössä on haaravyö, jota käytetään, ettei asukas putoa/ luiskahda pyörätuolista lattialle ja sängyn laitojen nosto silloin kun asukas on vuoteessa mutta mahdollisuus on, että hän liikkueessaan putoaa sängystä.
- ❖ Myös asukkaiden keskinäinen toiminta voi aiheuttaa turvallisuusriskin. Toisen asukkaan pyörätuolin haaravyön avaaminen tai sängyn laitojen laskeminen saattaa altistaa toisen asukkaan huomattavaan kaatumis- tai putoamisvaaraan. Tällaiset tapahtumat pyrimme estämään asukkaiden ja asiakkaiden toimintaa tarkkailemalla.
- ❖ Riskin voi muodostaa asukkaan huoneessa olevat matot, jotka voivat olla luistavapohjaisia tai liian paksuja. Mikäli matot aiheuttavat asukkaalle kaatumisriskin, niin pyydämme omaisia ne poistamaan.
- ❖ Asukkaiden levottomuus saattaa aiheuttaa muissa asukkaissa vihamielisiä tunteita. Levottomuutta ja rauhattomuutta asukkaiden keskuudessa pyrimme ehkäisemään rauhallisella läsnäololla tai asukkaan muulla aktivoinnilla.

- ❖ Asukkaan huoneessa huolimattomasti jätetyt apuvälineet tai väärin sijoitellut huonekalut saattavat aiheuttaa asukkaalle tarpeettoman kaatumisriskien. Huolehdimme tavaroiden asianmukaisesta säilytyksestä.
- ❖ Asukashuoneen tai yleisten tilojen huono valaistus saattaa olla vaaratekijä asukkaan kulkiessa, joten katsotaan että huoneissa on riittävä valaistus.
- ❖ Kaatumiset ovat ryhmäkodissa merkittävä riski, jonka voi aiheuttaa asukkaan huonot tai liukkaat jalkineet tai sukat. Henkilökunta katsoo, että asukkailla on asianmukaiset ja turvalliset jalkineet tai sukat ja ne ovat myös käytössä.
- ❖ Erityistä varovaisuutta noudatetaan suihkussa ja saunassa lattian kosteuden ja sen myötä liukastumisvaaran vuoksi, joten katsotaan ettei asukas kulje ilman saattajaa peseytymistiloissa ja että pesutilojen lattia kuivataan aina pesujen jälkeen mahdollisimman pian.
- ❖ Lääkkeet annetaan kaikille asukkaille valvotusti, sillä pöydälle jätettynä kyseiset lääkkeet voi ottaa asukas, jolle ne eivät kuulu. Väärälle henkilölle päätyneet lääkkeet voivat aiheuttaa vakavan vaaran. Lääkkeet annetaan asukkaalle valvottuna myös siksi, että näin pystytään valvomaan sitä, että lääkkeet eivät päädy esim. lattialle. Lääkeannon sekaannuksissa vaarana on se, että asukas ei saa hänelle tarkoitettuja lääkkeitä, koska annosjakelun myötä uusia lääkkeitä ei aina ole antaa. Lääkkeet pyritäänkin antamaan asukkaalle rauhassa, varmistetaan että lääke on kyseiselle asukkaalle oikeassa muodossa. Asukkaan käytöshäiriöitä voi pahentaa lääkkeiden ottamisesta kieltäytyminen.
- ❖ Henkilöstö riittävän kielitaidon puute aiheuttaa asukkaille ja asiakkaille riskin, erityisesti turvallisen lääkehoidon toteuttamisessa ja asukkaiden ymmärretyksi tulemisessa. Riittävä kielitaito varmistetaan henkilöstöä rekrytoidessa.
- ❖ Rekrytoimme vain ammattitaitoista henkilökuntaa ja uudet työntekijät otetaan aina perehdytysvuoroihin sekä kokeneen työntekijän työpariksi. Hyvällä perehdytyksellä pystymme varmistamaan työntekijän toiminnan turvallisuuden.
- ❖ Työn kuormituksen saattaa vaarantaa asukkaiden turvallisuuden esimerkiksi hoidossa ja lääkityksessä ja lisätä työntekijöiden poissaoloja. Näitä riskejä pyrimme välttämään riittävällä henkilökunnalla, hyvällä työvuorosuunnittelulla, avoimuudella ja tarvittaessa työnohjauksella.
- ❖ Ryhmäkodin keittiön laitteet, kuten tiskikone ja välineet, kuten leikkuuveitset ja sakset, ovat ryhmäkodissa yksi riskitekijä, koska asukkaat ja asiakkaan hakeutuvat usein keittiöön. Henkilökunnan on hyvä muistaa säilyttää vaaraa aiheuttavat välineet laatikoissa ja pitää keittiö suljettuna, silloin kun siellä ei henkilökunta ole paikalla.

- ❖ Laitoshuoltajien siivouskärryjen sisältämät kemialliset aineet aiheuttavat asukkaille myrkytysriskin, jos he niitä pääsevät nauttimaan. laitoshuoltajien on huolehdittava, ettei siivouskärryt sisältöineen jää vahtimatta ja ne säilytetään lukitussa paikassa.
- ❖ Varmistetaan, että kemialliset aineet säilytetään aina lukkojen takana niille varatussa tilassa, kuten siivoushuoneessa ja asukashuoneissa saippuat ja mahdolliset siivousaineet säilytetään asukkaan kylpyhuoneen lukkokaapissa.
- ❖ Erityistilanteissa, kuten tartuntavaara- tai epidemiatilanteet, noudatetaan Pirhan hygieniahoitajan ohjeita. Tarvittaessa hoitotoimissa suojaudutaan asianmukaisesti hygieniahoitajan ohjeiden mukaan. Tarvittaessa myös yksiköiden välistä kulkemista rajoitetaan, on myös mahdollisuus sulkea ryhmäkotit epidemian leviämisen estämiseksi.

Jokainen Kotipirtin työntekijä on vastuussa riskienhallinnasta ja riskien tunnistamisesta ja niiden esiin tuomisesta. Ryhmäkodissa vastuussa on henkilöstön lisäksi palveluvastaava Merja Kivinen, merja.kivinen@kotipirttiry.fi, 044–7636601

Ryhmäkodissa tapahtuvat väkivalta-, tapaturma- ja lääkepoikkeamat sekä läheltä piti-tilanteet kirjataan ja ne käsitellään osastokokouksissa, työsuojelutoimikunnassa sekä johtoryhmässä. Poikkeamakaavakkeet arkistoidaan. Riskien hallintaan kuuluu myös lääkehoitosuunnitelma, johon on kirjattu toimintamalli lääkepoikkeaman käsittelyyn.

Toimintaohjeet häiriötilanteissa löytyvät Intrasta: Lakisääteiset suunnitelmat ja toimintaohjeet- kansioista sekä tulostettuna toimiston ”viranomaiskansioista”.

Palotarkastus suoritetaan kolmen vuoden välein. Väestönsuojan pelastus- ja raivausvälineistön ajantasaisuus, palopostikaapit ja niiden toiminta tarkastetaan säännöllisesti. Sprinkler- ja automaattiset paloilmioittimet, käsisammuttimet tarkistetaan suunnitelman mukaisesti ja säännöllisesti. Pelastussuunnitelma päivitetään säännöllisesti ja se löytyy liitteenä perehdytyskansioista. Henkilökunnalle järjestetään paloturvallisuuskoulutusta, jossa kerrataan alkusammutustaitoja sekä järjestetään talon omia turvallisuuskierroksia, joille henkilökunta osallistuu vähintään kerran vuodessa. Turvallisuuskierroksia järjestetään useasti vuoden aikana, jotta jokaisella on siihen mahdollisuus osallistua. Koko henkilöstö osallistuu myös palo- ja turvallisuuskoulutukseen säännöllisesti.

Riskienhallinnassa on huomioitu työturvallisuuslain (738/2002) mukaiset työnantajan velvoitteet siten, että työympäristön turvallisuus ja terveellisyys tukevat sekä henkilöstön työkykyä että asukkaiden turvallisuutta.

- ❖ Pyrimme tunnistamaan ja arvioimaan työympäristön vaaratekijät, kuten ergonomiariskit, väkivallan uhan ja tartuntatautiriskit. Työympäristön riskitekijöitä kartoitamme päivittäin ja ryhdymme tarvittaviin toimenpiteisiin niiden minimoimiseksi.
- ❖ Henkilöstölle tarjotaan koulutusta työturvallisuudesta, ergonomiasta, vaaratilanteiden ennaltaehkäisystä sekä asiakasturvallisuudesta.

- ❖ Varmistetaan, että henkilöstöllä on käytössään turvalliset työvälineet ja tarvittavat suojaruuvit, kuten nostolaitteet ja infekti suojaimet.
- ❖ Kaikki työssä tapahtuvat tapaturmat ja läheltä piti -tilanteet kirjataan, analysoidaan ja niistä opitaan, jotta vastaavat tapahtumat voidaan jatkossa ehkäistä.
- ❖ Työsuojelutoimikunta kokoontuu säännöllisesti ja kokouksissa käsitellään mahdollisia riskitekijöitä ja miten riskit voidaan välttää sekä tapahtuneet työtapaturmat.
- ❖ Toimenpiteiden avulla pyritään varmistamaan, että työturvallisuuslain mukaiset velvoitteet toteutuvat ja ryhmäkodin toiminta tukee sekä työntekijöiden että asukkaiden ja asiakkaiden turvallisuutta.

Työsuojelutarkastukset ja hygieniatarkastukset tehdään säännöllisesti, myös Pirkanmaan hyvinvointialueen ja Aluehallintoviraston tekemät tarkastukset tehdään säännöllisesti. Intrasta löytyy myös kirjattu toimintamalli epäasialliseen käytökseen ja henkiseen väkivaltaan puuttumiseen sekä toimintamalli työkyvyn tukemiseen ja sairauspoissaoloihin. Työterveyshuolto toteuttaa määräajoin myös työpaikkakäyntejä, joilla arvioidaan työskentelyolosuhteiden turvallisuutta. Vuosittaiset työhyvinvointikyselyt auttavat toiminnan kehittämisessä.

Toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöillä on useita lakisääteisiä ilmoitusvelvollisuuksia, jotka on määritelty eri laeissa ja jotka jokaisen henkilökuntaan kuuluvan henkilön on tiedettävä. Mikäli henkilökunnan toiminnassa havaitaan puutteita, niin jokaisen velvollisuus on tuoda asia julki joko palveluvastaavalle tai toiminnanjohtajalle. Henkilöstöllä on velvollisuus ilmoittaa alueen pelastusviranomaiselle, jos he havaitsevat rakennuksessa, asunnossa tai muussa kohteessa ilmeisen palo- tai onnettomuusriskin tai epäilemästään tai toteamastaan yleisvaarallisesta tai ilmoitettavasta tartuntatauti tapauksesta. Ilmoitukset tehdään salassapitosäännösten estämättä, mutta tietojen luovuttamisessa tulee noudattaa lakisääteisiä velvoitteita ja varmistaa, että tiedot toimitetaan oikealle taholle.

Valvontalain 29 § edellyttää, että palveluntuottaja ilmoittaa viipymättä palvelunjärjestäjälle ja valvontaviranomaiselle, kuten aluehallintovirastolle tai Valviralle, jos omassa toiminnassa ilmenee epäkohtia tai puutteita, jotka voivat vaarantaa palvelun laadun tai asiakasturvallisuuden. Palveluntuottajan eli Kotipirtin velvollisuuksiin kuuluu raportoida keskeisimmät riskit sekä ilmoittaa ilmenevistä epäkohdista palveluntilaajalle Pirhalle.

Kun epäkohta havaitaan, palveluvastaavan tulee viipymättä ilmoittaa siitä sekä toiminnanjohtajalle että Pirhalle ja valvontaviranomaiselle, jolloin varmistetaan, että tarvittavat toimenpiteet voidaan käynnistää nopeasti. Kotipirtin ryhmäkodin palveluvastaavan tai muun henkilökunnan tulee ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin epäkohdan korjaamiseksi ja estää vastaavien tilanteiden toistuminen tulevaisuudessa. Havaitut epäkohdat ja toteutetut tai suunnitellut korjaavat toimenpiteet raportoidaan ja raportit arkistoidaan. Korjaavat toimenpiteet tiedotetaan koko työyhteisölle.

yhteisessä viestiryhmässä, päiväraportin aikana tai Intrassa. Raportointi lisää toiminnan läpinäkyvyyttä ja mahdollistaa tehokkaan seurannan.

Näiden menettelytapojen noudattaminen edistää palvelujen laatua ja asiakasturvallisuutta sekä vahvistaa luottamusta Kotipirtin ja Pirhan välillä.

Vaaratilanneilmoitus

Valviran määräyksessä 4/2010 annetaan ohjeet terveydenhuollon laitteiden ja tarvikkeiden aiheuttamista vaaratilanteista tehtävistä ilmoituksista. Laki edellyttää, että mikäli lääkinnällisten laitteiden ominaisuuksissa tai suorituskäytössä ilmenee häiriöitä tai heikkenemistä tai laitteen valmistajan antamissa tiedoissa on puutteita, niin siitä on ilmoitettava välittömästi laitteen valmistajalle tai hänen edustajalleen sekä Fimealle, (www.fimea.fi). Vaaratilanneilmoitusmenettely on olennainen laiteturvallisuutta edistävä tekijä ja sen tarkoituksena on mahdollistaa nopea ja tehokas reagointi laitteisiin liittyviin ongelmiin.

Vakava vaaratapahtuma tarkoittaa tilannetta, jossa ryhmäkodissa on sattunut poikkeuksellinen ja vakava tapahtuma, joka on vaarantanut tai olisi voinut vaarantaa asukkaan tai henkilökunnan terveyden tai turvallisuuden. Vakavat vaaratapahtumat ilmoitetaan Pirhalle.

Tällaisia tapahtumia on esimerkiksi:

- ❖ Lääkitysvirhe, josta aiheutuu asukkaalle vakava terveydellinen haitta.
- ❖ Väkivalta- tai hyväksikäyttötilanne, jossa asukas tai työntekijä loukkaantuu.
- ❖ Laiminlyönti, esim. asukkaan hygienian, ravitsemuksen tai hoito laiminlyödään ja siitä seuraa hänelle vakava terveysriski.
- ❖ Asukkaan karkaaminen tai katoaminen, erityisesti jos asukkaan toimintakyky on heikentynyt ja tilanne johtaa vaaraan.
- ❖ Onnettomuus tai tapaturma, kuten tulipalo tai putoaminen, jossa turvallisuusjärjestelmät eivät toimi.

Vakavien vaaratapahtumien tutkinta

Vakavat vaaratilanteet ryhmäkodissa voivat liittyä esimerkiksi hoitovirheisiin, kaatumisiin, lääkitysvirheisiin, väkivaltatilanteisiin, kaltoinkohteluun tai laiminlyöntiin. Näiden tilanteiden tutkintaprosessi ja toimintatavat perustuvat lainsäädäntöön, kuten sosiaalihuoltolakiin ja ikääntyneiden palveluiden laatusuosituksiin. Vaaratilanteen voi havaita henkilökunta, asukas, omainen tai muu ulkopuolinen taho. Vaaratapahtumat on ilmoitetaan myös palveluvastaavalle ja toiminnanjohtajalle.

Välittömät toimenpiteet

- ❖ Varmistetaan, ettei tilanne aiheuta lisävahinkoa. Tarvittaessa yhteydenotto hoitavaan lääkäriin. Annetaan ensiapua ja tehdään tarvittaessa hätäilmoitus 112. Ilmoitus palveluvastaavalle, joka toimii tilanteen vaatimalla tavalla.
- ❖ Ilmoitus turvallisuutta vaarantavista tekijöistä ilmoitetaan Pirhan sosiaaliasiavastaavalle, puhelin: 03 3116 6665, kirjaamo@pirha.fi. Mikäli et ole varma oikeasta tahosta, voi ottaa yhteyttä Pirkanmaan hyvinvointialueen palveluneuvontaan numerossa 040 733 3949 tai vaihteeseen numerossa 03 311 611 (avoinna joka päivä klo 7–23) saadaksesi lisäohjeita.
- ❖ Kirjataan poikkeamakaavakkeelle ja toimitetaan se palveluvastaavalle, joka kirjaa se Analystica- kaavakkeelle. Palveluvastaava ilmoittaa tapahtuneen sen vakavuuden mukaan. Jos kyseessä on henkilövahinko tai merkittävä vaaratilanne, ilmoitus tehdään myös sosiaaliasiavastaavalle, Valviralle tai aluehallintovirastolle (AVI) tai poliisille jos on kyse rikoksesta.
- ❖ Palveluvastaava kerää tapahtumatiedot ja kuulee kaikkia osapuolia. Jos tapahtumaan liittyy henkilöstön toiminnan arviointi, se voidaan käsitellä myös johtoryhmässä ja Kotipirtin hallituksessa.
- ❖ Turvallisuutta parantavat muutokset, kuten kaatumisriskien poistaminen ja ympäristön parantaminen turvallisemmaksi on osa päivittäistä toimintaa. Jos tapahtunut virhe liittyy lääkehoitoon, niin lääkehoidon toteuttamiseen tehdään muutoksia, jotka tähtäävät lääkehoidon turvalliseen toteuttamiseen.

Henkilökunnalle tehdään uudet toimintaohjeet, jotta vastaavaa ei tapahdu uudelleen ja seurataan, toimenpiteiden vaikuttavuutta poikkeamien avulla. Tarvittaessa toimintaohjeiden päivitys uudelleen.

Vaaratilanteista tiedottaminen

- ❖ Rehellinen ja avoin tiedottaminen tapahtuneesta asiakkaalle ja hänen omaiselleen lisää toiminnan läpinäkyvyyttä. Heille tarjotaan mahdollisuus keskusteluun ja tilanteen läpi käymiseen.
- ❖ Vaaratilanteet käsitellään osastokokouksissa mahdollisimman pian ja niistä laadimme muistion, joka laitetaan jakoon ryhmäkodissa sekä Intrassa. Yhdessä pohdimme, miten tilanteesta voi oppia, jotta samat virheet eivät toistu uudelleen. Ryhmäkodin toiminnalle laaditaan uudet toimintaohjeet.

Vakavien vaaratilanteiden tutkinta ryhmäkodissa tähtää aina asukkaiden turvallisuuden parantamiseen toimintaa muuttamalla.

Valmius- ja jatkuvuudenhallinta

Kotipirtin ja ryhmäkodin valmius- ja jatkuvuussuunitelmasta vastaa toiminnanjohtaja Mari Anttila, mari.anttila@kotipirttiry.fi p. 044-7636600, ja hänen poissa ollessaan palveluvastaava Merja Kivinen, merja.kivinen@kotipirttiry.fi p. 044-7636601.

Valmius ja jatkuvuudenhallinta varmistetaan niin, että tunnistetaan mahdolliset uhat (esim. sähkökatkot, tietojärjestelmähäiriöt, pandemiat, henkilöstöpula) ja arvioidaan niiden vaikutukset toimintaan sekä laaditaan suunnitelmat niiden hallitsemiseksi. Päivitetyt ohjeistukset ja toimintamallit löytyvät Kotipirtin Intrasta, lakisääteisistä suunnitelmista. Henkilöstö käy kolmen vuoden välein palo- ja pelastuskoulutuksessa ja turvallisuuskierros järjestetään Kotipirtin tiloissa säännöllisesti.

Varmistamalla tehokas valmius ja jatkuvuudenhallinta voidaan turvata palveluiden häiriötön toiminta, minimoida riskit ja ylläpitää turvallinen toimintaympäristö niin asukkaille ja henkilöstölle.

Henkilökunnan sairastumistilanteessa sijaisten hankkiminen on jokaisen henkilöstöön kuuluvan vastuulla. Eri ammattiryhmien työtehtävät sekä tehtäväkuvat löytyvät yksiköiden toimintaohjekansioista sekä Intrasta. Sijaisten hankinnassa pyritään aina ensisijaisesti käyttämään tuttuja ammattitaitoisia sijaisia, jotka ovat perehtyneen ryhmäkodin asukkaisiin ja toimintatapoihin. Yksiköiden välinen yhteistyö ja henkilökunnan liikkuminen yksiköiden välillä tuo turvaa häiriötilanteissa. Henkilöstömitoitus suhteutetaan paikalla olevaan asukkaiden ja asiakkaiden määrään ja heidän hoivan tarpeeseensa. Ryhmäkodin henkilöstömitoitusta seurataan työvuorosuunnittelu- ohjelmiston avulla.

6. OMAVALVONTASUUNNITELMAN TOIMEENPANO, JULKAISEMINEN, SEURANTA JA PÄIVITYS

Omavalvontasuunnitelman tekemiseen ovat osallistuneet toiminnanjohtaja Mari Anttila, ja ryhmäkodin palveluvastaava Merja Kivinen sekä ryhmäkodin henkilökunta.

Mari Anttila p. 044–7636600, mari.anttila@kotipirttiry.fi

Merja Kivinen p. 044–7636601, merja.kivinen@kotipirttiry.fi

Omavalvontasuunnitelman seuranta ja julkisuus

Omavalvontasuunnitelman toteutumista seurataan päivittäisen toiminnan pohjalta ja sitä muokataan tarpeen vaatiessa. Omavalvontasuunnitelma päivitetään myös aina kun toiminnassa tapahtuu palvelun laatuun ja asukasturvallisuuteen liittyviä muutoksia. Päivitetty omavalvontasuunnitelma tarkistetaan ja julkaistaan uudelleen vähintään neljän kuukauden välein ja se on luettavissa ryhmäkodin ilmoitustaululla, Kotipirtin verkkosivuilla, www.kotipirtti.fi sekä henkilökunnalle Kotipirtin Intrassa. Suunnitelman tarkistuksen ja päivityksen jälkeen kooste suunnitelmaan päivityksen yhteydessä tehdyistä muutoksista on näkyvillä ryhmäkodin eteisen ilmoitustaululla sekä viikko-ohjelmataululla.

Omavalvontasuunnitelman sisältö käsitellään yksikön kokouksissa ja varmistetaan, että jokainen tuntee omavalvontasuunnitelman sisällön ja sitoutuu toimimaan suunnitelman

mukaisesti. Omavalvontasuunnitelmaan voivat kaikki halukkaat tutustua ilman erillistä pyyntöä.

Ryhmäkodin kehittäminen ja työhyvinvoinnin vahvistaminen ryhmäkodissa

Kotipirtin ryhmäkodissa kehittämistyö perustuu jatkuvaan asiakaspalautteen keräämiseen ja sen systemaattiseen hyödyntämiseen. Kehittämistarpeita tunnistetaan niin asukkaiden ja heidän läheistensä, henkilökunnan kuin riskinhallinnan näkökulmasta. Palautteiden ja havaintojen perusteella määritellään tarvittavat korjaavat toimenpiteet, joille laaditaan selkeä aikataulu ja vastuuhenkilö.

Asukkaiden ohella henkilöstöllä on keskeinen rooli ryhmäkodin sekä Kotipirtin tuottamien palveluiden laadun ja toiminnan jatkuvuuden kannalta. Hoiva-alalla työskentely asettaa moninaisia vaatimuksia, joita lisäävät muun muassa jatkuvasti muuttuvat työolosuhteet, viranomaisvaatimukset sekä monisairaiden ikäihmisten ja heidän omaistensa yksilölliset tarpeet. Lisäksi hoiva-ala on julkisen keskustelun ja tarkkailun kohteena, mikä tuo työhön erityistä vastuullisuutta ja läpinäkyvyyden vaatimuksia.

Lyhytaikaisasiakkaiden vaihtuvuus ja heidän omaistensa tukeminen vaativat henkilöstöltä joustavuutta ja sopeutumiskykyä ja vaikka asiakkaat tuovatkin vaihtelua arkeen, voi se myös kuormittaa työyhteisöä.

Työhyvinvoinnin edistäminen on nostettu kehittämistyön keskiöön. Henkilöstön työssä jaksamista tuetaan muun muassa säännöllisesti toteutettavien työhyvinvointikyselyjen avulla, joiden tulosten perusteella suunnitellaan kohdennettuja toimenpiteitä.

Työntekijöiden toiveita kuunnellaan myös tyky- toimintaa suunniteltaessa. Autonomisesti suunnitellut työvuorolistat mahdollistavat työn ja vapaa-ajan parempaa yhteensovittamista, mikä on tärkeä tekijä työhyvinvoinnin kannalta.

Opiskelijoiden ohjaukseen panostetaan aktiivisesti ja uusien työntekijöiden perehdytys hoidetaan huolellisesti, jotta työsuhteet muodostuisivat vakiintuneiksi ja pitkäaikaisiksi. Hyvin perehdytetty ja sitoutunut henkilökunta on toimivan ja turvallisen hoivaympäristön perusta.

Työsuojelutoimikunta kokoontuu säännöllisesti ja tarvittaessa nopeallakin aikataululla. Asukkaiden ja henkilökunnan terveyttä tai turvallisuutta uhkaaviin tilanteisiin puututaan viipymättä.

Kaikki saatu palaute ja kehittämis ehdotukset käsitellään ja huomioidaan ryhmäkodin toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa. Henkilöstön tavoitteena on luoda ryhmäkodista kodinomainen ympäristö, jossa kaikilla – niin asukkailla, omaisilla kuin henkilöstölläkin – on hyvä olla.

